

I.

TENTAMEN
ADDITAMENTORUM ET OBSERVATIONUM

AD

HISTORIAM STIRPIUM HELVETICARUM SPECTANTIUM

AUCTORE

ALBERTO AB HALLER.

CREPIDIBUS Helveticis addo speciem, cujus nullam invenio descriptionem aptam penes auctores; immo nec in absolutissima hujus generis historia Doct. L. Chenal in *Actis Helveticis*.

CREPIS fetosa, foliis imis pinnatifido-dentatis, dentibus variis; caulinis dentatis, summis linearibus, calycibus exterioribus patulis; caule, nervis et oris foliorum, pedunculis, et carina squamarum calycinarum fetoso-hispidis.

Caulis 2 — 3 pedalis, a basi statim in ramos dividitur, ramis ramosis; sulcatus, cavus, fetis raris hispidus.

Folia variae structurae. Radicalia oblonga terrae incumbunt, pinnatifido-dentata; sed ii dentes nunc longiores, nunc breviores. Caulina Crepidum in morem ab infimis ad summa sensim dentes abjiciunt, et minuuntur. Inferiora tota lyrato-dentata, media ad basin dentata, lobo terminali triangulari, elongato, integro; summa sagittata, sub pedicellis bractee lineari-lanceolatae; omnia auriculis culmum amplectentia, tenera. Setae virides, herbaceae, flexuosae, subulatae, molles.

Pedunculi hispidi, Flores 2, 3, sustentant, magnitudine *CREP. biennis*.

Calyx duplici serie squamarum confectus. Interior 13. circa squamis constat, carinatis, linearibus, ciliatis. Exterior 9-phyllus, interiori duplo brevior, patulus, foliolis similibus.

Corollae de more, totae luteae.

Stamina filiformia, antherae coalitae; styli exserti atro-virides; stigma duo, revoluta. Receptaculum punctatum. Semina cylindrica, pappo coronata sessili, molli, Crepidibus proprio, ut monuit sagacissimus L. Chenal.

Habitus *Crepidis neglectae* in horto cultae: sed setae, quae ubique cauli, foliis, pedunculis, calyci insident, peculiarem plantae faciem praebent.

Habitat Bernae sub vico Die Hormannsgasse, ubi repetitis vicibus legi. Sed Semina mihi negata fuerunt, quod area illa foeni gratia tonditur. Legi quoque in vico Chiaffo ad fines australes Helvetiae transalpinae. Floret Julio.

2) *LEONTODON praeviduum*, Gotian. in omnibus pascuis editioribus tractus stokhornensium Alpium cum *LEONTOD. aureo* magna copia promiscue provenit.

3) *HIERACIUM umbellatum* repertum est et squamis calycinis recurvis, et pappo plumoso, sed nihilominus eandem esse speciem, et structura reliquarum partium, et plantae vicinae demonstrabant. Ideo suspicor *LEONTODON umbellatum* Schrank. hanc esse varietatem, nec propriam speciem.

4) *HIERACIUM Allionii*, caule unifloro, subnudo, foliis oblongis, undulatis, pilosis, calyce laxo pilosissimo.

HIERACIUM alpinum Allioni *Fl. Pedem. I.* p. 212. No. 771. Tab. XIV. f. 2.

HIERACIUM alpinum Haenke *Beobachtungen auf einer Reise ins Riesengebirg*, p. 88.

Canonicus M. S. Bernhardi, plantarum studiosus, attulit ex suis montibus. Diversum ab *HIERACIO alpino* L. et *HIERACIO* 49. Hall. Foliorum structura pilosellis accedit, glauca quadam facie, pilis raris, longis, margine undulato. Calyx pilis densissimis griseis, squamis patulis plurium ordinum tumidus, ut in *HIER. villoso*.

5) *CHRYSANTHEMUM montanum* foliis radicalibus spathulatis, ferratis, longe petiolatis, caulinis sessilibus linearibus, laxe subdenticulatis, caule unifloro L. Wulfen in *Coll. Austr. I.* p. 352.

Non rarum in rupestribus sylvaticis subalpinis, ut circa Balneum Wyffemburgense, Luccense etc. - *CHRYSANTHEMUM montanum* All. *Fl. Pedem. I.* p. 190. T. XXXVII. f. 2. *CHR. Leucanthemo* multo propius esse, jam summus Wulfenius monuit l. c., qui nostram optime describit plantam.

6) Distinguendum censeo cum Dom. Haenke a *GNAPHALIO* 148.

GNAPHALIUM norvegicum, caule herbaceo simplicissimo, foliis lanceolatis, utrinque acutis, trinerviis, subtus lanuginosis, spicā florum terminali, densa, foliosa. Haenke in *Coll. Austr. II.* p. 21. *Oed. Fl. Dan. T.* 254. *GNAPHALIUM medium* Vill. *Prosp. 31. Hist. III.* p. 193. *GNAPHALIUM fuscum* Lamark *Encycl. meth.*

Habitat in summis alpibus graniticis, Grimfusa, Gothardo, Furca.

7) Separate absque vituperationis metu audeo, Clar. Retzio praeunte in *Obs. bot. fasc. II.* p. 19. No. 283. in duas species:

1) *AJUGAM pyramidalem*, foliis inferioribus maximis, caule recto.

2) *AJUGAM genevensis*, foliis imis minoribus, caule subrecto.

Posteriori verticilli remotiores, lanugo densior. -

8) Ehrhardtus, oculatissimus botanicus, asserit in *Beytr. v.* 63. *TRIFOLIUM aureum* Pollichii nihil aliud esse quam *TRIFOLIUM agrarium* L. et No. 363. non